

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

MINISTEREN

Dato: 31. maj 2005

J.nr. 5162

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 26. maj 2005 (ad L 145) anmodet om min besvarelse af følgende stillede spørgsmål:

Spørgsmål 20:

”Vil ministeren i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 13 oplyse, hvilken kontrol, der ligger bag Smiley-ordningen.”

Svar:

Det er Fødevarestyrelsens kontrol af samtlige danske fødevarevirksomheder og dokumentationen heraf, der er ryggraden i Smiley-ordningen.

Fødevarestyrelsens kontrollerer, om alle danske fødevarevirksomheder (ca. 51.600) overholder fødevarelovgivningen. Det er fødevarevirksomhedernes ansvar, at de overholder reglerne.

Kontrollen er rettet mod det væsentlige og mod relevante problemstillinger. Kontrollen består især af tilsyn, prøver og kontrol med virksomhedens egenkontrol. Fødevarekontrollen omfatter både detailvirksomheder (salg til forbrugere) og engrosvirksomheder (salg til virksomheder). Fødevarekontrollen udføres af tilsynsførende i fødevareregionerne med hjemmel i fødevareloven.

Alle kontrolresultater bliver dokumenteret på en kontrolrapport, der viser, hvad der er kontrolleret og hvad resultatet af kontrollen blev. Kontrolrapporten bliver offentliggjort.

Smiley-ordningen er den gængse betegnelse for kravet om offentliggørelse af resultater fra fødevarekontrollen. Smiley-ordningen indebærer, at stort set alle resultater af Fødevarestyrelsens kontrol af fødevarevirksomheder bliver offentliggjort i en form, der er relevant, aktuel og forståelig for forbrugerne.

Detailvirksomheder har pligt til at hænge kontrolrapporten op i virksomheden, så den er læsbar for forbrugeren. Resultatet af kontrollen af detailvirksomheder sammenfattes i en af fire smileyer. Kontrolrapporten bliver lagt frem på internettet. Rapporter fra kontrollen med engrosvirksomheder offentliggøres alene på internettet.

Alle, der har adgang til internettet, kan finde de seneste kontrolrapporter på Smiley-hjemmesiden¹. Smiley-hjemmesiden har flere søgemuligheder, så man nemt kan finde de oplysninger, som man leder efter.

Fødevarestyrelsens Kontrolvejledning indeholder alle væsentlige instruktioner og retningslinier for kontrollen mht. forberedelse, gennemførelse og opfølgning. Kontrolvejledningen er dermed det praktiske grundlag for fødevarekontrollen i Danmark. Kontrolvejledningen kan læses på styrelsens hjemmeside², hvor kontrolpersonale, virksomheder og forbrugere kan finde alle nødvendige detaljer om fødevarekontrollen.

En komplet oversigt over de regler, der er omfattet af fødevarekontrollen, fremgår af Kontrolvejledningens bilag 3³. Fødevarerlovgivningens regler er inddelt i 11 lovgivningsområder:

1. Hygiejne
 - Behandling af fødevarer
 - Rengøring
 - Vedligeholdelse af lokaler og inventar
2. Uddannelse i hygiejne
3. Virksomhedens egenkontrol
4. Mærkning og information
5. Godkendelser m.v.
6. Særlige mærkningsordninger
7. Varestandarder
8. Tilsætningsstoffer m.v.
9. Forureninger
10. Emballager m.v.
11. Andet

Fødevarerekontrollen i Danmark skal være effektiv og behovsorienteret. Det gælder for den danske fødevarekontrol som helhed, for fødevarekontrollen i den enkelte region og for kontrollen af den enkelte virksomhed. Fødevareregionerne skal kontrollere de regler, der er relevante for den enkelte virksomhed, og kontrollen skal udføres inden for de rammer, der er udstukket centralt for hele fødevarekontrollen.

Fødevarerekontrollen prioriterer sin indsats og ressourcer gennem risikovurdering og ved fokus på de væsentlige problemer. Det er et krav til såvel den overordnede planlægning af kontrollen som til det enkelte tilsyn, at kontrollen tager udgangspunkt i en faglig prioritering af kilder til problemer.

I forhold til de 11 lovgivningsområder skal hvert ordinært tilsyn i en fødevarevirksomhed omfatte kontrol af et af hygiejneområderne, kontrol af virksomhedens egenkontrol, kontrol af godkendelser m.v. (bl.a. om kontrolrapporten er hængt op) og kontrol af et af de øvrige områder. Fødevarerekontrollen kommer derved over tid hele vejen rundt i alle relevante lovgivningsområder.

¹ <http://www.foedevarestyrelsen.dk/smiley>

² <http://www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevare/Foedevarekontrol/Kontrolvejledningen/Forside.htm>

³ Fødevarestyrelsens Kontrolvejledning Bilag 3

Kontrollen tager fat i det væsentlige. Det er i modsætning til at være nede i alle hjørner i virksomheden. En fuldstændig kontrol af hele virksomheden ved hvert tilsyn vil være en uhen-sigtsmæssig brug af offentlige midler eller private kontrolgebyrer.

Kontrollen bliver dokumenteret på en kontrolrapport, der beskriver, hvad der er kontrolleret, og hvad resultatet af kontrollen blev. Oplysningerne om kontrol bliver lagret i Fødevarestyrel-sens database og danner dermed grundlag for en systematisk risikovurdering til fødevarekon-trollen.

Fødevarestyrelsens strategi for kvalitet i kontrollen er ved indgangen af 2005 indarbejdet i det praktiske kontrolarbejde. Kvalitetsstrategien bæres af tre ben: kontrolværdier, kvalitetssuper- vision og kompetenceudvikling. Kontrolværdierne formulerer i enkel form de vigtigste bud til kontrollen. Kvalitetssupervision indebærer, at en leder får indblik i den tilsynsførendes arbej- de og giver feedback. Kompetenceudvikling indebærer en målrettet udbygning af den enkelte medarbejders viden, færdigheder og holdning til kontrollen.

De tre ben i kvalitetsstrategien skal sammen med en række andre faste administrative rutiner i Fødevarestyrelsen (bl.a. resultatkontrakter, supervision af regionernes arbejde, medarbejder- udviklingsamtaler og løbende indberetninger fra regioner til central del af styrelsen om op- gaveløsningen) sikre, at fødevarekontrollen lever op til de kvalitetskrav, som stilles af lovgiv- ning, politiske beslutningstagere, forbrugere, virksomheder og andre interessenter.

Smiley-ordningen har siden 1. oktober 2001 medført et særdeles højt kendskab i befolkningen til resultaterne af fødevarekontrollen. Undersøgelser dokumenterer, at danske forbrugere har et meget højt kendskab til smileyen, der på en enkel og letforståelig måde formidler centrale budskaber fra den udførte kontrol.

Fødevarestyrelsen kan dokumentere, at en stor del forbrugerne læser mere end smileyen på kontrolrapporterne. Det fremgår af den seneste forbrugeranalyse fra 2004⁴, at 42% af de per- soner, der kender Smiley-ordningen, har læst andet end smileyen på mindst én af de rapporter, som de sidst har set i enten en butik, en restaurant eller en kantine. Dette tal er på niveau med målingen i 2003.

Det bekræfter, at forbrugerne viser betydelig interesse for, hvad fødevareregionerne konkret kontrollerer, og at forbrugerne er bekendte med, at kontrollen finder sted med større eller mindre intervaller idet datoerne for de seneste fire smileyer altid fremgår af kontrolrapporter- ne.

Lars Barfoed

/Lars Jensen

⁴ A.C.Nielsen-AIM, Forbrugeranalyse, december 2004

